

Beretning fra Fyrspillene i Sydthy

Af Poul Brandt, Sønderhå

Skibet er ladet med - et egns spil om skude fart og krejleri på Limfjorden

Det var en kold og stormfuld nat ..., en start på en spøgelseshistorie, eller en start på et dramatisk teaterstykke, JA, men ved Agger i 1825 var den stormfulde nat begyndelsen til meget store omvæltninger for befolkningen ved og omkring Limfjorden, specielt for befolkningen i den vestlige ende af fjorden.

Stormen var så voldsom at havet gnavede et kæmpemæssigt hul, en kanal, så der blev forbindelse mellem hav og fjord. Denne begivenhed danner den historiske baggrund, for dette års fyrspil.

Niels Stokholm blev årets forfatter, ikke ukendt i fyrspilsammenhæng, da han tidligere har skrevet "Sejr" et jernalderspil som fyrspillet opførte i Skyum Bjerge 1991. Niels Stokholms manuskript levendegør på fornem vis hvad denne storm i 1825 betød for et lille samfund i den vestlige ende af Limfjorden. Manuskriptets historiske baggrund bygger på de historiske kendsgerninger og forholder sig realistiske og "tro", hvor selve historien er fiktion, men KUNNE være rigtig og KUNNE være foregået i et lille samfund i den vestlige ende af Limfjorden. Stokholm har med sit manuskript formået at gøre fortiden levende og samtidig skrevet en historie, som indeholder alt hvad et godt teaterstykke skal. Som noget nyt for fyrspillene var der sange med, disse indgår på flot måde i spillets handling. Allan Holm Hansen og sønnen Henrik har sammen komponeret nogle gode melodier til Niels' tekst, så sangene indgår i en rigtig god sammenhæng med stykket.

Spillepladsen blev udpeget. En dejlig plet ved Agger havn. Med små fiskerhuse i en lille gade som regigruppen på fornem vis fortsatte videre ud på en egentlig spilleplads. Regigruppen brugte de naturlige kulisser, tilførte lidt "pind", kurve, hyttefade, boder, en kro, et pakhus, et skipperhjem og en ægte kåg fra Nibe, så rammerne om spillet gav en effektiv virkning, vejret sørgede for resten, blæst, kulde, havgus og en af øveaftenerne var der endda kuling med 18 m/sek. så et par damer i deres store kjoler blæste ud af spillepladsen. Spillepladsen var et godt og realistisk valg, men vejret forenet med

De handlende gør klar til den store handel ved »Håbet«'s afgang til England.

beliggenheden, betød også at vores ellers så trofaste publikum svigtede, forståeligt, men selvfølgelig ærgerligt, da netop vejrliget, beliggenheden, kulissen og ikke mindst de helt igennem historisk korrekte kostumer, gjorde at man for en stund var med i begivenhederne for over hundrede år siden i et lille samfund i den vester ende af Limfjorden.

Historien tager udgangspunkt i det før omtalte hul der blev ved Agger efter en storm i 1825.

Hvor mange sandsække skal der til at lukke hullet i Agger Tange? Beboerne ved Agger var ikke i tvivl, det kan ikke lade sig gøre, men i Aalborg var købmændene ikke så sikre, de sendte i hvert fald en delegation til Agger for at se på hullet. Hvorfor nu der? Joh, for hvis nu hullet var stort nok til sejlads med større skibe, ville der betyde en radikal ændring for hele handelsstrukturen omkring Limfjorden og ikke mindst for købmændene i Aalborg.

Hullet blev der, og med den kendsgerning tager vort spil sit udgangspunkt i midten af 1800-tallet, hvor skipper Søndergård med et skib "Håbet" for første gang skal igennem hullet med en last korn til England. Der er fest og marked i det lille samfund ved Agger Havn, der råbes hurra for "Håbet" og skipper Søndergård, og de handlende råber skældsord og forbandelser efter bissekræmmeren og konen Sirena. De skal ikke

Det lille samfund, samlet omkring kroen, venter på storkøbmand Brogård og frue.

Konsortiet samlet hos »Kromette«, der forhandles, drikkes øl og høres musik.

komme og ødelægge handelen med deres tusk og svindel.

Skipper Søndergårds ældste søn, Per, og Knud Krejlers datter, Inger, er nu ikke så optaget af hurlumhejet, men mere af hinanden, et ikke officielt kærlighedsforhold, man fornemmer problemer, som forstærkes af, at det lille samfunds købmand Brogård har datteren Kirsten, for hvem skipperens søn måske ville være

et passende parti, ikke mindst efter at Søndergård har købt skipperparten i "Håbet". Men kan "Håbet" overhovedet gå ud gennem kanalen?, spørgsmålet bliver stillet, men Skipper Hjælpeløs, der sidder i kroen hos Kromette, er ikke i tvivl, skipper Søndergård ved, hvad han gør. De tre bønder, Anders Mosekær, Jørn Understed, Lars Højgård er ikke i tvivl, de er i "give ud" humør, ikke uden grund. Det er deres

*Mon fiskehandleren har fået øje på det gode skib »Håbet«
eller er blæst ved at »tag« batten.*

korn, ”Håbet” sejler med. De har lavet et konsortium og bygger en fælles lagerbygning på havnen. De tre herrer har indbyrdes forskellige transaktioner, hvor Jørn Understed er meget ”om sig”, ved meget om alle mennesker og såen. Det er da også ham der har løsningen på det lille samfunds problem ”Snorpertine” og det er jo herligt at de tre bønder også sidder i fattigkommissionen sammen, så de kan løse problemerne til fælles bedste.

”Håbets” tur til England går nu ikke som forventet, skipper Søndergård drukner og skipperenken må sende sønnen Per over efter ”Håbet”. Per må trods sin unge alder nu overtage alle forsørgerforpligtelserne til familien.

Købmand Brogård får efterhånden de tre konsortie-medlemmer Understeds, Mosekær, og Højgård ud af konsortiet, ved at spille dem ud mod hinanden, så Brogård overtager lagerbygningen og al handel med korn.

Trods fru Søndergård og fru Brogård's ihær

dige forsøg får Per ikke Brogård's Kirsten, men Krejlerens Inger, selv om deres kærlighed har svære forhindringer.

En god fortættet handling, en kollektiv historie, lidt på linie med Hans Kirks roman om fiskerne, hvor der heller ikke kun er en hovedperson, men mange, og hvor alle har deres lille historie, i sammenhæng med de store linier i handlingen.

Årets fyrspilsproduktion må siges at være en succes, bortset fra antallet af publikum, dette betyder selvfølgelig er underskud, som fyrspillets bestyrelse må gøre alt for at rette op på, så fyrspillene kan fortsætte på samme høje niveau i årene frem. Jeg vil slutte med et citat fra Thylands Avis:

*”SKIBET ER LADET MED SUCCES
Et seværdigt fyrspil, med masser af talent og et kvalitativt bidrag til denne del af egnens historie”.*

Kilde: Sydthy Årbog 1996, side 130-134.

Reb og Tjerehandlerens søn »gemmer sig» måske for at slippe for at hjælpe med at laste tømmer.